

Yılmaz Erdoğan

SEL YAYINCILIK

Anladım

anladım.

6. Baskı

31.10.2000

Sali
Maxi

Gonca

ANLADIM*

Yılmaz Erdoğan, 1968 yılında Hakkari'de doğdu.
İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da yaptı.

Tiyatroya 1987 yılında *Nöbetçi Tiyatro*'da
amatör oyuncu olarak başladı.

1988 yılında *Güldüşündürü Tiyatrosu*'nu,
1994 yılında Necati Akpınar'la birlikte
BKM Oyuncuları'ni kurdu.

Kanuni Sultan Süleyman ve Rambo,
Kadınlık Bizde Kalın,
Otogargara,

Cebimde Kelimeler ve
Sen Hiç Ateşböceği Gördün mü?
adlı tiyatro oyunlarının yanı sıra birçok
televizyon dizisi yazdı.

Hüzünbaz Sevişmeler, Kayıp Kentin Yakışıklısı,
Kadınlık Bizde Kalsın ve
Haybeden Gerçeküstü Konuşmalar yazarın
diğer kitaplarıdır.

Zaman içinde kendisine bazı ödüller verilmiştir.

* SEL YAYINCILIK

Babiali Caddesi, 20/1 Cağaloğlu - İstanbul
Tel./ Faks: 0212 511 10 05

<http://www.selyayincilik.com>
E-mail: posta@selyayincilik.com

SEL YAYINCILIK 117

Anladım

YILMAZ ERDOĞAN
ŞİİR

Birinci Baskı: Ekim, 2000
Altıncı Baskı: Kasım, 2000

© Yılmaz Erdoğan - Sel Yayıncılık 2000

ISBN 975-570-120-6

Kapak tasarımı: Ahmet Naci Fırat

Baskı: Yaylacık Matbaası

Cilt: Sistem Ofset

Anladım

YILMAZ ERDOĞAN

şiiir

İÇİNDEKİLER

Anladım / 7

Yeni bir sayfada sana bakmak / 11

Kasaba / 15

Yedi uyuyanlar masalı / 18

Tanım / 20

Depo çavuşu Konyalı Mustafa'nın şiiri / 26

Ömrüm ömrüm / 27

Mavilere uyanmak / 29

Mart diye bahar geldi / 32

Bir şehirde kaybolmak / 34

Can Yücel'e / 37

Yazlık / 38

Uykusunda / 39

Gürdal'la konuştum / 40

Neden yazıyorsun / 41

Yağdıkça / 48

Sessiz / 50

Gizli bir el yapımı için çok sesli sevi / 51

Ey halkım / 54

Yağış bekleniyor / 58

Bu yol nereye gider / 59

Uyuruyanık / 61

Bir mevsimin acı gerçekleri / 62

Sen sebep / 64

Aman ormancı / 67

Yeniliyorum / 69

Oy benim... / 71

Üveylik / 74

Onulmaz / 76

Karanfil ölüleri / 79

Ötesi / 81

Ne güzel / 82

Kışı sevmek kışın sevmek / 86

Yolluk / 89

Hoşçakal anlatıcı / 91

Pencere / 93

Bir nevi otuzüç yaş şiiri / 95

ANLADIM

Ç. için

anladım
sabahları açılır
esnaf çarşıları yeminle
“bedreddinim bir ağaca asılır”

anladım
en büyük yalan yemindir
edilir sabahları
gecesini hatırlamayan esnafların
yamalı envanterinde

tüm merasimleri gömdüm
ömrümün reklam amaçlı takvimlerine
anladım
kimse üzgün değildi
bayraklar yarıya indiğinde

bir tek el isteyen
yordam ve özür dileyen

anladım
herkese kötü şeyler hatırlatan yüzüm
evet yüzümdü
her görüşmeye taşıdığım
kandırılmaya gönüllü bir gönülle
az sütlü neskafele sigaralar ilişitirdim
göz gördüm başka açılara ayarlı
uzun bir yüz gördüm
meğer filmin sonu diye ayarsız
fin yazardı the end zamanında
bir zamanlar
fransızlar hep fransız kalacaklar
sabah sinemasında pazarları

aklımı alıp doğduğum evin
müze olma isteğine saklayacaklar
ama kavaklar büyüyecek
herkesten gizli boyatmak
bir kavağın becereceği iştir ancak

anladım ki ağaçlar
toprağa acı verdikçe büyüyorlar

her pazartesi and içip
cumaları marşa basan
camiler dolusu yemin edip
taburlarca yalan söyleyen
bu toprakta bu ağaç
kuruyacaktır elbet

anladım

kimseye acı vermeden

büyünmüyor

namusum ve şerefim ve
çocukluğumun üzerine beton dökerim ki
tüfek filan değil
çimento icat edildi de
bozuldu mertliğin mimarisi
esrarlı bir ülkeye göçtü sabrın taş ustaları

anladım

altı dükkan olsun istiyor evinin
ve ağlamaklı bulmuyor apartımanları
benim taş ustamın karısı
ve her yerde
şube açmak istiyor
iskender kebabını icat eden
büyük iskender'in çocukları
ki gölge filan etmez
yoğurtlu bir ziyafet çekerdi
diyojen'le karşılaşırdı.

anladım

bursalı iskender'in
romalı adaşından daha çoktur
uygarlığa katkısı

oysa
bu satırlarla üstünü örten ben
kelimelerle sargı bezi ve
melhem yapan
ozanlığı en çok kendini üzen ben
anladım
sadece öğlenleri açarım yarımı
ve hiçbir yerde şubesi olmaz
bu kanamalı hastanın

anladım.

mayıs 2000, cihangir

YENİ BİR SAYFADA SANA BAKMAK

her şey yapılabilir
bir beyaz kağıtla
uçak örneğın uçurtma mesela
altına konabilir
bir ayağı ötekilerden kısa olduğu için
sallanan bir masanın
veya şiir yazılabilir
süresi ötekilerden kısa
bir ömür üzerine.

bir beyaz kağıda
her şey yazılabilir
senin dışında
güzelliğine benzetme bulmak zor
sen iyisi mi sana benzemeye çalışsan
her şeyden
bir gülden bir ilk bir sonbahardan sor
belki tabiattadır çaresi
senin bir çiçeğe bu kadar benzemenin
ve benim
bilinci nasırlı bir bahçıvan çaresizliğim
anlarım bitkiden filan
ama anlatamam
toprağın güneşle konuşmasını
sana çok benzeyen bir çiçek yoluyla

sen bana ışık ver yeter
bende filiz çok
köklerim içimde gizlidir
gelen giden açan soran bere budak yok
bir şiir istersin

“içinde benzetmeler olan”

kusura bakma sevgilim

heybemde sana benzeyecek kadar
güzel bir şey yok.

uzun bir yoldan gelen

tedariksiz katıksız bir yolcuyum

yaralı yarasız sevdalardan geçtim

koynumda bir beyaz kağıt boşluğu

her şeyi anlattım

olan olmayan acıtan sancıtan

bilsem ki sana varmak içindi

bütün mola sancıları

bütün stabilize arkadaşlıklar

daha hızlı koşardım

severadım gelirdim

gözlerinin mercan maviliğine

sana bakmak

suya bakmaktır

sana bakmak

bir mucizeyi anlamaktır

sana sola bakmadan yürüdüğüm yollar tanıktır
aşk sorgusunda şahanem
yalnız kelepçeler sanıktır
ne yazsam olmuyor
çünkü bilenler hatırlar
hem yapılmış hem yapma çiçek satanlar
bahçıvanlar değil tüccarlardır
sen öyle göz
sen öyle toprak ve güneş ortaklığı
sen teninde cennet kayganlığı iken
sana şiir yazmak ahmaklıktır

bir tek söz kalır
dişlerimin arasından
ben sana gülüm derim
gülün ömrü uzamaya başlar 😊

verdiğim bütün sözler
sende kalsın isterim
ben sana gülüm derim
gül sana benzediği için ölümsüz
yazdığım bütün şiirler
sana başlayan bir kitap için önsöz

sana bakmak

bir beyaz kağıda bakmaktır

her şey olmaya hazır

sana bakmak

suya bakmaktır

gördüğün suretten utanmak

sana bakmak

bütün rastlantıları reddedip

bir mucizeyi anlamaktır

sana bakmak

allah'a inanmaktır.

mart 2000, bodrum

KASABA

astarı etekten sarkmış
kirasız kaygısız
belki kefilsiz bile
et kokusunda bir vitrin özlemiyle büyütülmüş
bir kasabada
ölmeliydim aslında
on yıl geriden gelen afişli
seks kokulu yazlık sinemaların birinde
uyuyakalmalıydim

sizi tanımadan hatta
gazete bile okumadan
konformist kahvaltılarda
o kasabada
o kendi delikli uykusundan bile habersiz
karabasanda ölmeliydim

adınız geçmiyor farkındasınız değil mi
tek bir şarkıda bile
nasıl kasabaların tek bir caddesi vardır mühim
gerisi ara sokak yalnızlıkları
kediler bile ıslık çalmadan geçer kaldırımları
bir otobüs geçer
"soğuk ve şehirler arası"
bir uykuda içindekiler..

ne kasaba karşılar otobüsü
ne muavin irkilir
kimse inmeyecektir çünkü
kimse binmeyecektir...
herşey bizzat hayata benzer:
otobüsün kasabadan geçişi,
bizim dünyadan geçişimiz...

hiç meşhur olmayan şairler kalır
bazı kasabaların otel odalarında
beyaz kağıt ister vakitsiz
resepsiyon uykuluğundan

kasaba il olmak ister
herşey bizzat hayata benzer
otobüs geçer kasabanın gecesinden
ara sokakta ıslıksız kediler
bazısı yeni hayat'a yazılır olanların
bazısı yazılamaz
olmayan bir beyaz kağıda

ıssızlığın da bir müziği vardır elbet
konuşulamayan notaları vardır
en dandik kasabaların bile
kurulu düzenleri vardır sabahın sekizine
herşey bizzat hayata benzer
ıssız kasaba eskizlerinde...

kasaba il olmak ister
her şair intihar etmek ister bizzat
kafiyeli cinaslı bir son peşindedir
yoksa neden gecenin üçünde
neden kediler bile mırıldanmazken en tutan şarkıları
neden boktan bir kasabanın orta yerinde
ışsksız bir vitrin seyri

herşey hayata benzer bizzat
iki sevda arasında...
biri doğumdur hesapsız
öteki ölüm şairce
bazı kasabaların
otel odalarında...

kasım '98, cihangir

YEDİ UYUYANLAR MASALI

biraz kekredir derler buranın suyu
beşe beş dayanakları vardır duvarlarının
çünkü toprak kayar uyku zamanı
taş yerinde değil düşerken ağırdır asıl
ki ağırı'da dipsiz kuyular
yedi uyuyanlar mağarada
telefon sesini duyarlar da
üşenirler açmaya yedi uyuyormuşgibiyapanlar
mağarada
pamuk prenses çözmüş sorununu üvey annesiyle
ayna fişteklemiyor güzellik meselesini

-ayna ayna! söyle bana, benden güzeli var mı
dünyada?

-vallahi pamuk prenses var ama onun da yatağı kötü
diyorlar..

kendini cüce zannedemiyor
uyuyor çünkü yedi andavallılar

biraz kekredir derler buranın masalları
prens geliyor gerçi öpemiyor fakat
uyku kokan ağızları

ve aradan yıllaaaaar yıllaaar geçiyor..
derken uyanıyor yedi'den biri
hassiktir diyor amma uyumuşum be...
çıkıyor kahvaltılık birşeyler almaya
dönmüyor fakat...
ve derler ki altı keriz uyumaktadır hâlâ
ege'de
turistik bir mağarada....

15 kasım '98, cihangir

TANIM

kısaydı kelim
ömrü yetmedi

uzamaya

kaybolmuş

tılsımlı

aceleci bir gezginin

kurulmuş kum saatiydi

ağlamaya

adını soruyorlar
adını söylemiyor

hırçın bir yağmurum ben
harflerim yetmez
akrostiş ya da
kartvizit
yapmaya

şiiir bir sezdirmedir diyor
lamsız an'lar için
imgeler yalan söyler
yalanı şiiir eyler imgeler
dokunduğun yerlerde
izsiz ıssız sesler kalıyor
adsız ama
elmacık kemikleri belirgin
mısralar başlıyor
saçlarının kaldığı yerden
konuşmaya

adını soruyorlar
adını söylemiyor
biraz da susmaktır diyor
şiiirimi okumak
usta işi bir tabloya
yeniden yeniden
yeniden bakmak
van gogh'un kulağıyla duymak
tanrısal seslerini hayatın
pazar günkü bir sokaktır
cismim
vesaitin yetmez
yeryüzümü
adımlamaya

adını soruyorlar
adını söylemiyor

efsunlu kaldırımlar boyu
açık açık susabilen
sınırsız şehirsiz
uzadıkça vatansız
çoğaldıkça isimsiz
yurттаşlarım yaşar
dünyanın on bir yanında
yalnızlaştıkça

adını soruyorlar
susun diyor şiirim
yeri yurdu sahibi olmayan
haymatlos bir piç
bir gölgenin yorgunluğuyum ben
yazılması unutulmuş günahlar için bir fihrist
bin yıl sonrası için bir ajanda
anlatmaktan sıkılmış
bir meddahım ben
otopsisiz gömülmüş!

nisan '98, new york-istanbul

DEPO ÇAVUŞU
KONYALI MUSTAFA'NIN ŞİİRİ

ağbi, dedi

bir söz var,

dilimle yüreğim arasına sıkışmış

belki on yıl belki onbeş

gider gelir

usumun uslanmayan yerlerine,

bir şiirinde, dedi

yazarsan, dedi

çok makbule geçer

belki makbul saymayacağın bu isteğim,

yazarsan eğer, dedi

şöyle kocaman harflerle:

İ S Y A N L A R D A Y I M, diye

kepime yazdığım gibi şöyle,

o kepi hep çıkarırız

ne zaman ismin anılsa hanemizde...

olur dedim be çavuşum,

yazarız...

şiir dediğin kimin içindir mustafa?

haziran '98, kütahya

ÖMRÜM ÖMRÜM

mum yanar

mum ışıldar

kendileri yoktur gölgeleri oluşur

ferinden korkulsa da rahmetin

yenilmez toprağa can katmanın kudreti

bir ömre kaç hayat sığar

görülecektir...

mum aydınlr

mum sınar

ayrılık acısı kadar seversin

ve sevmenin coşkusu kadar koyar insana

aşk sözlüğünden ayrılmak

mum yaralanır

mum sürer

kem söz sahibini sürükler

son çağındır artık

fitil kokar

gövdende birikir

senden eriyen parçalar

mum biter
mum söner dibine hayatın
işte yaşadım dediğin
bir mum ömrüdür

eren
ve
eriten kendini...

eylül '97, demirciköy

MAVİLERE UYANMAK

yedi iklim geçer,
ağarıp solan güz ışıklarından
yalan pencerelere doğru...

uykularda olur ne olursa
yangınlar,
takvim ziyanları,
gömülü sevdalar...

ixsir gibi yayılır
hücrelerimin rehavetine ıslaklığın
düş tüccarları ağır mesaidedir...

uykularda olur ne olursa,
talanlar
ve beton serinliği
inşaat halindeki aşkların...

uykularda ölür ne ölürse,
kıpırdayan su
gülümseyen yel...

yedi iklimin oralarda
kavalını kırmış bir çobandır
gökyüzü,
aklında new orleans
heybesinde caz!

yedi iklimin
bar olduğu yerdedir uykunun
alkol imparatorluđu
kalabalık avındadır bakışlar...

uykularda olur ne olursa,
bitmez efkar kırları
bazı saçlarda
ve ölüm gibi suskunluklar açar
derin kuyularda...

ve şaka gibi
ve sarsak sarsak
ve kımıl kımıl
bir yaşamaktır
MAVİLERE UYANMAK.
en kesif karanlıklara kafa tutan
gözlerinin mavisine kuşanmak...

senin kanatların var,
benim köylü yüreğim...
operada tezek kokusu
bu şehirdeki varlığım!
beni taşıyacak vesaitim yok
bu caddeüstü sevdada
ellerinden gayrı..
"gayrı dayanamam ben bu hasrete"
ya beni de yitir
ya sen de git

beni götürdüğü yere...
türkülerini sev
yalan kahkahalardan uzak dur
canımın suyuyla yıka ellerini..
aklımın maharetiyle giydir
en mavi yerlerini...

senin adın
buzul mavisi!
çünkü mavilerde uyur,
benden sana geçen
sende beni kalkındıran ne varsa!
sevdiğim,
açlığımın uzak ufku,
her sabah;
güneşten ne zaman işaret alırsan
ne zaman dar gelirse soluğun
böyle uzun sarılmaklara,
fikrini kurcalarsa eğer
aşık korkular,
işte o zaman
mavilere,
mavilere
uyandır beni...

nisan '97, cihangir

MART DİYE BAHAR GELDİ

adını dağıtır rüzgar
saçlarının niyetine
aşka küserim sonra
ülserim azar
azar azar düşer şakaklarıma mart akları

-Bak ne güzel erken bahar açmış ağaçlar!
-Bir soğuk vursun da görsünler günlerini!

adını savurur rüzgar
deneyimli baharlar niyetine
ülserim azar
azar azar düşer saçlarıma mart akları

ben her bahar pişman olurum
erken açar baharlarım
soğuk vurur goncalarıma
toprak olurum...

mart'ı görsem

kaçacak yaz ararım

ve gözlerimi kaparım erken martı sesi duyunca...

sanki kızım dilime vurmuş sanırım

giderken kapattığım kapının kilidini!

ben her bahar

pişman olurum

güneşe kanar baharlarım

orospu bir gülüşün gamzelerine

yaprak yaprak

teslim olurum...

mart '97, göztepe

BİR ŞEHİRDE KAYBOLMAK

elimi bırakma ey Şehir
ey tutkal kokulu odalar
duvarlar
ki içinde resimler saklayan
laf taşımayan
ıslak bir orospunun cüreti gibi duran sokaklar
yağmurla yavşayan günler
ey Şehir
boğazıma hançer kıvamında sözler ekleyen
bütün suçlarımı kanıtlayıp
günahlarımı yüzüme vuran ey Şehir,
bildiğin akmaları kullanmıyor bu nehir
bu baldıran
bu zehir!
gözüme sekiz bin yıllık sürmeler çekerim
kör olmak pahasına görmektir hayat bilirim

ey akmayan şehir
ışıldamayan nehir!
geceleri bile rehin alıyor
siyah giysili yıldızlar
sen susmayı kararmak zanneden fikir,
yas dudaklı çocuklar gibiyim
hani şımarmaya takat bulamayan
acının sakızıyla balonlar yapıp
düşler uçuran çocuklar hani,
işte onların elleridir kullandığım
tıpkı "çöpçülerin elleri" gibi sıcacık,
bırakma genç buklelerimi ey şehir!
ölür gibi doğan,
hiç ağaç hiç panzehir tanımayan
kendi başına hiç soluk almamış
poposuna o şaplak vurulmamış
ilk kez boğuluyor olmanın acemi çaresizliği bütün
tabelalarda

çıkılmaz sokaklarında ağlatma beni ey şehir
inmiyor gecekonduların hiç bir yere
öyle bir beldeki bildiğim
bütün sokaklar yokmuş
bütün yokuşlarda çıkılmaz sokak ölüleri.

TEKİRDAĞ

elimde binlerce
yalan yanlış adres tarifi
bilmiyorum
tam olarak nerededir bu şehir,
bırakma ellerimi
ey baldıran
ey zehir!

eylül '99, demirciköy

CAN YÜCEL'e

dün gece kendi ellerimizle
yalnız yattık
senin elin can baba,
datça'da toprağın altında
yeşil bir dalın kökünü okşuyordu
kandilli ilkokulunda
pis bir tatil günüydü...

ağustos '99

YAZLIK

açılır içimin yaz gülmeleri
iyi yazılmış kötü okunan şiirler gibi
vazgeçilebilir bir öğlesonrası
tadından yenmiyorsa
tadı nasıl biliniyor
mademki yenmiyor bu
güneş suyuna siesta çorbası?

açılır içimin sayfiye yerleri
yaşasın sosyalizmir'in işsiz güçsüz öğlesonları!
havuz klorunda yıpranan gençliğim eyvah!
rica etsem sırtıma sürer misiniz
kaçırdığım fırsatları?

açılır yuzumün yazlık bahçesi
evet belki artık çok geç ama
herkes bilsin ki zamanında gençlerbirliği'nden
istediler
ama ben gitmedim!

ağustos '97, izmir

UYKUSUNDA

Aydın Tolan'a

melekler gibi öldü
melekler ölür mü hiç?
bilmem...
ama ölürse
mutlaka böyle ölür...

eylül '97

GÜRDAL'la KONUŞTUM

tam soruyordum:

“madem ölecektin

niçin bu kadar güzeldin?”

peçetedeki balığı gördüm

ağlıyordu

niçin ağlar peçetedeki balık diye sordum

bir mendil niye kanarsa ondan

dedi Gürdal.

eylül 2000, beşiktaş

NEDEN YAZIYORSUN?

sevmek bir şey değil de
sevinmek kötü be,
kumruların
kumsalların
bulutların aşkına
mecburduk da yazdık
kirli sakallı sabahların namına
öylesine değil
savrulsun diye değil
yalandan değil
yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı çünkü

hani bazı
içinde bir dal burkudur
yeşil için
sarı için
her morun tonunda büyüyen
sağrılar için
belki kuşlardan habersiz
kanatlar için
yol yokuş
son ilkbahar
uzun eskilerden gelme
bir içim nefes için
yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı çünkü

erguvan görüldü bir zaman
sonra çıkmaz oldu sokakların alayı
mavi çakmak

fitil filan

kalabalık oldu yokuşlar
o yokuşların baladı oldu
düğün oldu hatta
serim düğün ve çözüm için
boşanmalar oldu

her sevdanın final tezi adliyeye verildi
gerisi ilam oldu
kıyıları kumrular
göçler oldu.....

buhurdanlar semaverler
ve nargile geyikleri
yavaş

yavaş

çok yavaş

hız'da yitirilenlerin aşkına
yavaş'ın içindeki ölü şövalyeler için
her işin bir raconu vardı
yaşamının ortaçağında
atılan adımlar vardı yavaş ve eski
bir düellodan alınmış
işte bu yüzden yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı çünkü.....

sonra unutmak vardı
hatırlamak içindi bütün muallak resimler
hiç olmamış gibi yapmak
öküz öldüren bir hasrete
can dayanmıyordu ya
zaten bütün bunlar
yeni ve dayanıklı canlar içindi
dursun koyuyordular son çocuklarının adını
üstü kalsın ikizler mesela
birinin içinde civciv havalansa
diğeri kanat çırpıyordu istemsiz
oluyordu bunlar
ve yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı çünkü.....

eski harfleri
dağıtıyorduk komşularımıza
yepisyenyidiler
hepi topu bir kere kullanılmışlardı
sapa bir cümlede içinde
hat sanatıydı gömdüğümüz uykuya
edebiyat avuntusuydu işimiz
uzak suretlerinden biriyle yapılan nef'i'nin
yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı,
aslında oldu tabii
bir sürü yazmadığımız
bir süre yazmadığımız
ama o zaman da

bakkalda hesapüstü kalmışlık oldu
siparişi unutmuşluk bakkal çırağında
hem de ekmeğin en yumurtaya banılacağı sırada
ve kapatıyoruz manasında söndürülen ışıklar oldu
hadi gidin artık makamından
kırklık bir ampul kaldı geriye...
baktık olmuyor yazmadan
baktık mesele oluyor
dimağı eşleyen cümleler,
                    olmuşlar,
                                    olacaklar

yani bir fikrin hizasına konulacak ne varsa işte,
yazdık
ki yazmasak olmazdı
                    bütün bunlar
bütün bunlar içindi
gizli hüznün artıkları
kalmıştı ayrılık salonundaki
güvercinlerde manasız bir tango ciddiyeti
dans mı ediyorlar fırça mı yiyorlar
belli değil
öyle suçlu bir işti tango
arjantinde solcu gençler işkencedeyken
maradonaydı 82'de
kibrit kutusunun kapağı
vasati kırk çöptü ve
kırkının da tek tek
kendine göre sorunları vardı....

çözüm bekleyen ağır meseleleri vardı
yaprakların
kuruyorlardı saatlerini kasım patlarına
hemen ve şimdi
müdahale gerekiyordu
akarsulara

ve ivedi
bir gülümser kelimeydi
yadırgayan
türkçedeki yerini
ama yine de yazmak lazımdı
yazmasak olmazdı

sonra hiç aklına gelir miydi
örümceklerin sinirli bir iklime
ağ'layacakları kendilerini
ya da kuşak çatışması balıkların
pul pul gerinir diye düşünürken biz
meğer esnemeye bile takati kalmamış
yorgun bir akdeniz.....

ucundan çeksen
new york'a kadar götürebilirsin
elektrikli vakumlu halı bile yıkayan sömürgeni
işte böyle bir durumdu
ve tedirginliğimiz
siren miren istemiyordu
telaşımızın gürültüsü yerindeydi
ve küt diye akşam oluyordu

biz ki ögle vaktiyiz daha
rakıdan filan habersiz
ve söylemeye gerek yok
uzun
çok uzun içmeler oldu
mürekkebe susamış peçetelere notlar düştük
kalktık
zeytinyağı lekesinden arta kalan
şiircik kuşunu besledik
gel gör ki üç gün yaşayabildi us pas içinde
ama olsun yine de yazdık
yazmasak olmazdı
olmasa yazmazdık çünkü....

nehirde (hiç tanımadığımız)
bir tekne için (hiç binmediğimiz)
bir şarkı (hiç duyulmamış)
bestelemeyi istersin de
hani nefesin yetmez nefsin güftelemeye
işte bu yüzden yazdık
yoksa hoşumuza mı gidiyor zannediyorsun
smokin bulutlu bir gökyüzünden sözetmek
bir kelebeğin kararsızlığını anlatmak
tırtıl kılığında...
ya da bir ateş böceğinin direnişini
yalancı aydınlıklara.....
başka türlü olmuyor,
başka türlerde nasıl oluyor bilmem

ama yazmak lazımdı işte
yazmasak olmazdı çünkü!

kasım '98, cihangir

YAĞDIKÇA

yer ile yeksan ıslak saçlı kem gözlü
kavim göçlerinden bu yana ağlayan
ve durmadan
cep kanyağı yakıcılığında ezgiler
çalan çaldıran yakalatan
adı bende gizli bir kadını istanbul

şehre bir yağmur yağdı
ben ağladım

sevilirken ayrılmak mı kaldı bizanstan
oyun dolan yoktu gözlerde yalnızca ses
verilmiş sözler birdi edilen yeminler sıfır
eşyalar alındı fotoğraflar söküldü yerlerinden
bir aşkın izlerini yokedecek
bir başka aşk sipariş edildi yeniden

bir şehre yağmur yağdı
ben ağladım

kim daha çok yalan söndürdü çay bardaklarında
hangisi talandı demli öpücüklerin
ve buğularda yitirilen kimin adıyla
bir aşktan diğerine kaç saatte gidiliyordu
soyulur muydu kabuğu hayatın yoksa
bütün vitamini kabuğunda mıydı?

yağmur şehre bir yağdı

ben ağladım

ben giderken en çok seni götürdüm

aklımın nakliyesiydi asıl yoran taşıyıcıları
yardan düşmüştüm yaralarım yardan armağandı
kutsal kitabımdı ziyan edilmiş sevgililer atlası
ben sevmeyi beceremedim belki de sevilmeyi,
benim sevmeye engel evcil acılarım vardı...

ben yağmur ağladım
bir şehre yağdı

ben şehre ağladım
bir yağmur yağdı

ben bir ağladım
şehre yağmur yağdı

ben...

yağmur...

ağladım...

ekim '97; cihangir

SESSİZ

kavun kokulu odaların rayihasıdır
karışan sulara
senin fikrinle yoğrulmuş bir eser yoktur
yüzümün sana traşlanmış bölümünde
çoğu çiçekli
kimi şarkılar geçer aklımdan
sesime sesin dökülür
bir ıssız bir mutlu koro başlar
ardından
şarkıya
çünkü benim sessizliğimde
senin de susuşun var.

mayıs 2000, new york

GİZLİ BİR EL YAPIMI İÇİN ÇOK SESLİ SEVİ

sen

sen olalı böyle gün böyle el

böyle alkış görmedin

seni böyle sevmenin saatindeyim

sabaha karşıyım

gece yanlısıyım

dünyanın en kalabalık yalnızıyım

mısrarlarımı çare bilenler bilsinler

ayan beyan gece gece

bir insan kadar acılıyım

sen sen olalı

güzel güzler yaşamadın

bensiz kasımlar geçti üstünden

hiçbir sevdayı ıslatmayan yağmurlarla

gözlerinden tam olarak nereye gidilir bilmem

kaybolmak isterim bizzat

hiç pusula rehber istemem

kabaca tarif edilmiş bir ölümdür

aradığım

ölüm arkam sağım solum

yazık bir şaire konulmuş

ambargoyum

sen güzel olmadan önce
bu kadar güzel değildi güzel
bir yüze bir perçem ne zaman uğrar
tende rüzgar nasıl kayar
sırtındaki ürperti tabiatın en büyük
mucizesidir
bir deprem bir tufan
nasıl çaresiz kalır?

sen böyle güzel
güzel böyle sen
gelecek sen
bekliyorum
gelme sen
de olur
sen de yeter
o zaman mutlaka olur.

sen deniz olalı
böyle görünmeye başladı mavi
göz göre göre büyümüş
umut didişe didişe
aşk yenişe yenişe
mavi yeşile yeşile

o gözlerle sade bakılmaz
anlar da insan
bir sevdayı
bir görmeyle.

şubat 2000, cihangir

EY HALKIM

sevidir öz türkçe
tüm belaların mümessili
her dilde aynı sızıyı hatırlatır
yalnızlık

bakma kemik sesidir sesimin içine sığan
kırılmaktadır sabah, akşam
eklemlerim fire vermektedir ek yerlerinden
ruhumdaki
dikiş izleri belli olmaktadır

evet değirmende bir başak kederidir un
ama suyla hamur olacak bir şey değil bu
kördüğüm..

sen bir sokak oluyorsun bazı
bazı bir koku
birinin saçına sinen
sen bir şaka oluyorsun bazı
durup dururken aklıma gelen
sen bir çift göz oluyorsun bazı
bir tek sözü bile aklında tutamayan.

herkes kötü davranıyor bana
sözüm kesiliyor
ve kanıyor en zayıf harfinden
saçım çekiliyor
yüzümden
herkes bana kötü davranıyor
yalnızlığım ki yirmidört saat birlikteyiz kendisiyle
bazı o bile uğramıyor
asıl gelmeyince gelen
bir ölüm haberi gibi
ağaçlarım sökülüyor sonra
başka yere ekilecekmiş süsü veriliyor
kuru dallarımın pişmanlığına
ellerime yapraklar dökülüyor
hak edilmiş bir sonbahardan
herkes bana kötü davranıyor
uğradıklarında anlıyorum
görmez'den geliyorlar
yol uzun vakit kalmıyor bana
ayaküstü kalbimi kırıp gidiyorlar
ağzımda kendi gözyaşım birikiyor
için için bir tuz tadı
için zaten bu ağlama onun için
için bu kayıplar içinizden geldiği gibi üzülmeniz için

herkes sevsin istedim beni
suç işledim masa örtülerime
süs mahiyetinde
kimseyi sevemedim uluorta
suç işledim kayıtlara geçti
geçti gitti bir ömrün
henüz bilmiyorum ne kadarı

cezadır'ey halkım
çekilir tenimden
tez elden hazırlanır doktora
kendini ele veren tezler
konumuz yoktur ey halkım
konuşmacınız yalnızlık illetinde
yazılarına bir süre zarar verecektir
kendisi yıllık gizinde.

kar bile yağmaz
kış kendini tanımlamaz
akdeniz'in zedeli mevsimlerinde
seyrine buğu dayanmazdı oysa
çocukluğum
lapa lapa bir seyirliktir
komikliğimiz yoktur ey halkım
komiğiniz kar izindedir.

kadındır
saçlarında birbirine karışır teller
sevgilinin tellerine bakışlar konar
herkes sevdiğine canım
böyle mi yazar?
aşkımız yoktur ey halkım
sevdalınız şıllık izindedir
yazımız yoktur ey salkım
üzümlerimiz üzünç işinde
şarap meylindedir.

şiiğimiz çoktur ey halkım
şairiniz acı çekmektedir.

aralık '99, cihangir

YAĞIŞ BEKLENİYOR

hiçbir kelimesini kullanmıyorum
eski hikayelerimin.
yeni sözlerde yıpranmış şeyler vardır.
toz, buğu ya da kir.
nasıl sevinirse bir kedi,
bir karanfil.
her mevsim kendini
kendi yağışına yedirir.
buluttur bir bakıma
yağmurun anavatanı.

işte benim
dönüp dolaşıp
Anadolu'ya yağışım bundandır.

eylül '99, cihangir

BU YOL NEREYE GİDER

bir kuğunun boynuna dokunurken...

yol bir yere gitmez
içerde
düz saçlara uğrar
ayak üstü bir akşamüstü
her plansız ürperişin sonu
hüsran
ve hüsran
çok sanat müziği bir kelimedir

yol bir yere gitmez
o bir durma biçimidir
yol yoluyla gidilebilir yare
yoldan çıkabilir apansız
ve ömür bitebilir yoldan önce
ama yol bir yere gitmez
o bir durma biçimidir
yaşamak
hızlı bir ölme biçimidir
düşünce ışıktan yavaşsa
erken gidilmelidir
gerdan sözcüğüne
bir kuyumcudada rastlayabilirsin
bir kasapta da
kalbin sızlamaz

bir kuzu yüreğini vitrinde görünce
o bir beslenme biçimidir
ama korkarsın
kurdun sevdiği havadan
ayakkabı yaparsın yılandan

yol bir yere gitmez
o bir durma biçimidir
her garantiyi istersin hayattan
oysa ölümlle yaşam arası
uzun malum ince bir yol
bir yere gitmez
o bir ölme biçimidir

iyi yolculuklar denmez bir gidene
yapılamaz çünkü
çok yolculuk bir seferde
yolcu denmez her gidene
herkes o yolun taraftarı olmayabilir
hiçbir sürgün
gittiği yolu sevmez mesela

yol bir yere gitmez
o bir susma biçimidir
soğuk bir taşıtın uğultusunda

ağustos 2000, gevaş

UYURUYANIK

sana uykular taşıyacağım deliksiz
süslü kahvaltılar gibi
kahvaltısız sabahlar
seni uyandırmanın en güzel yolunu bulup
kıyamayacağım uyandırmaya
kimse görmüş değil henüz
bir meleğin nasıl uyuduğunu ama
hâlâ benzetiriz
bir meleği
bir güzelin uykusuna
ama sen melekler gibi uyuma
melekler gibi uyan
tam da çağla zamanında baharın
gözünün sürmesini yüreğime akıtman
bir uykunun en güzel yanı
seninle uyanmaktır
senden uzak bir uykuyla
kandıramıyorum hiçbir geceyi.

mayıs 2000, new york

BİR MEVSİMİN “ACI GERÇEKLERİ”

“bir tek dileğim var mutlu ol yeter” sözünün
bir kamyon yükü
anlam taşıdığı günlerdi

kaldırımlar toz ve kağıt topakları
ankara'nın
ankara'nın sonbahar yaprakları
ayvalar sarı
hüzünler olgun
yaz yorgunu gövdeler serili betonlarda

ben yanımda çok acıklı
epey yol üstü sözler getirmişim
“sanki terk edilmiş bir viraneyim
her yanım dağılmış yıkılmışım ben”

okul önlük mevsimi
ve kaplanması kitapların
cumhuriyet gazetesıyla
bir ön beslenme çantası kompleksi
malum şu otlı peynir meselesi

saçlarını süt mısırı örgü yapmış
bir al yüz koca göz görüyorum
sanki o tehlikeli yolun başındayım
aşk'a geliyorum!

ama yanıma hep
köy zılgıtlı sözler almışım
arabesk kalıyorum
her kentsoylu aşkın karşısında
"bir kulunu çok sevdim" diyorum
"o beni hiç sevmiyor" diyorum
"kalbimi ona verdim
artık geri vermiyor" diyorum.

temmuz 2000, kemer

SEN SEBEP

korkutma beni
bu yaşlı başsız kelli felsiz halimle
gereğinden ziyade güzelsin zaten aklımı çelme
takma fikrime aksak ritimler
o havaya ayarlı değil bu yelken bu gemiler
kimin rastlantısı beni başıma geldi bilinmez
ummandır ıslak aksak girilmez
kapma kutusunu cahil ömrümün
açılır da içinden boş bir hayal çıkar seçilmez

daha bu yağış bir şey değil
sen bir de acıklı halimi gör
ürkünden derin soyulur farkına varmazsın
suda balık nasıl aymayı bilmez
su da balık da
hangi denizin neresindedir ayırmaz
böyle bir sevmek vardır
ve birçok er mektubunda görülmüştür.

yok kadınlara aşık olanların işidir şiir
kirlidir yakası gömleklerinin
boyuna boyna fular papyon istemez
şairin boğazı darboğazdır
boğazın en inceldiği yerden solur

gölme üstüme kaçacak yerim yok
gelme yareme yarın veya başka seyir
tarih tevellüt iklim cetvel yok

saçlarında bulunabilir
bazı kayıp kentlerin
yakışıklı cesetleri
bir ağıta asılı kalır
infaz gibi
acılı çağların sözcükleri

yeri geldi diye ağlıyorum
yoksa hiç aklımda yoktu
gidenler gelirler
her gece yalnızlığımı
halleşir vedalaşırız
bir merhaba saflığında
kalanlarda kalmışya aklı gidenlerin
hep eski haberler arıyorlar
günlük taze gazetelerde
ve yalanlar kalanlara kalıyor
nasılsa gidenler gerçeğin olduğu yerde

sebebim sensin
bu mürekkep balığı
bu bukalemun
bu kalem
yokluğun
her şeyi sorduğum hayat
beni rahat bırak!

her evin kilerinde toz içinde kitabı
ölülerle konuşma sanatının
grev var ansiklopedilerin bazı sayfalarında
süresiz olarak açıklamıyorlar
bazı ideolojileri
sözlüklerin bazı sapa harflerinde
iş i yavaşlatma eylemi
beş saati buluyor anlamak
bir sözün etnik kökenini
bütün bunların sebebi sensin
asla hatırlanmayacak bir rüyanın
ortasında
elinde derin bir uyku kokusu.

şubat 2000, cihangir

AMAN ORMANCI

nasıl hecelersen hecele
hep aynı biçimde yazılıyor
ayrılık

çok yol bilenler geçti
ayağını yordamına göre uzatan
kurdun kuşun bileceği hal değilmiş ya öylesi işte
eski sözlere yeni kafiye bulmak gerekmez
suyu sefası kendine yeten
stabilize bir eğlenmektir hayat
her sevdalıyla aşık atmak gerekmez

sen, o hep önden giden
çatallanan bahçesindeyken sevişmenin
ki çıplak ve bensizliği ele almışken
ne anlattığını bilmek istemeyen
şiiirler getiririm arkandan
bir devrik cümlem kalır acınası
iki çekingen benzetmem belki
ve derisi soyulmuş bir nakaratım kalır
yoluna ağladığım o türküden:
artık ehemmiyeti kalmaz
köprünün
ve hoş gül içimlik suların
ya da

-içkiden olsa gerek-
masayı yıkan ormancının
nasıl kıydın diye sormanın da manası yoktur
suç delilleri ortadadır
ve zaten
kim olsa katılır akışına gerisinin

aman ormancı
canım ormancı
köyümüze bıraktın
yoktan bir acı

acı köyde ya o yüzden türkü,
yoksa roman olacak
kentimizde geçse öyküsü

bir de gülüşün kalır
dişlerinin etrafından
ve bilişin kalır
herşeyi ama herşeyi
eski haliyle.

temmuz '99, assos

YENİLİYORUM

yaralı yanlarımı kuşanıyorum
çırılçıplak ve erkek
uykuların kadar uyanık ve yenik
şiiirler kadar

içtikçe
cam kırıklarına basıyorum hayatımın
yeniliyorum
galip gelen yerlerimi seninle
öncekiler gibi sıradan
gidenler gibi kızgın
kırgın tarihinden
savaşların başlangıç ve bitişlerini
imzalı imzasız antlaşmaları
kan renginde verilen sözleri hatırlıyorum
uğursuz haziranlarını
meydanlarda çürüyen ölülerin
yetiş diyorum yeniliyorum
galip gelen yerlerimi
ölü sevişmelerden devşiriyorum
içine boşaldığım sabahları
sancı diyorum sancı
köpeklere kızıyorum nedensiz

yeniliyorum
galip gelen yerlerimi
önsözlerini ezberliyorum okumadığım kitapların
kahramanlar adam gibi ölsün istiyorum
sonsözü intiharla yazılan romanlarda
herkes için mutsuz sonlarım var
yar yeniliyorum
iyileştirmiyor beni
yarım kalmış uykular
durup dururken yabancı dillere çevriliyor
en sevdiğim şarkılar

yineliyorum yar
yeniliyorum
galip sandığım yerlerimden
yeniliyorum yar
yenildikçe
yenileniyor aramızdaki duvar...

12 haziran '99, cihangir

OY BENİM...

Ceyhan depremi ve Kerim Tekin için

yalayıp geçti tramvay
atmosfer yakıverdi sızılıyıp
yıldızların en haylazını

hey gidi başıbozuk
ayarsız gemi
azıya aldım tayfalarımı
salınmaktayım
filikasız filan
önce fareleri kurtarıyorum
bu titanik akşamından

geçerdi her saat başı
cürmünden büyük amatör bir gökkuşağı
tedirgin renkler taşırdı
tedavisi yarım kalmış ikindilere

oy benim
gamzeli kuşbakışlı evrenim
ummanda ıslak
kaderde alt yazılı dünyalım
önce çocukları
ve
muayyen kadınları kurtarıyorum
bu galaksi mesaisinden

kırık faylarda yolalan
bir depremdir
trenimin güzergahı
açılır saçbağı gibi kundaklara düşerim

göçük altında enfes bir nefestir
bazen benden bile sakladığım
vay benim güzağacım
köklerinden kurtulmuş
erozyon bir hayatın özüdür
humuslu bir kaybı anlamak
ya da mümkün müdür
bu rastlantısal karmaşada
ölümün sıradanlığına şaşmadan yaşamak?
belki de o balkonları
ondört yaşında çocuklar atlasın diye yapıyoruz

ey benim
zavallı yüksekliğim
bütün serüven küçücük bir an'dı
allah hep kerimdi
ve tekin değildi doğumlar
genç bir gidiş için
erken çıkılmalıydı yola
vuslata varılmalıydı hava kararmadan
kimsenin gelmediği buluşmalara
aceleyle
polaroid hızıyla gidiyorduk
oysa koşmanın da bir hukuku vardı durulmanın da....

oy benim
yaz ölümlerim
gencecik bir hazirana gömülen....

haziran '98, kütahya

ÜVEYLİK

nerden baksan
üzünçgiller
akşamdan kalma uyuşuk bir keyif
sofrada
geceleri temize çekiyorum
steril satırlarla

seni düşünüyorum
kimseye belli etmeden
nerden baksan
hasret kurusu
nerden baksan
üveylık

altın özü arıyorum
işe yaramaz kelimeler arasında
seçip şiir yapacağım
posasından düz yazı
nerden baksan
yürek simyası

akış içinde sevili bir tekrar oluyor
kaş altından bakışın
gül ki uzun kenarı da olsun üçgenimin

nerden baksan
pisagor bağıntısı
nerden baksan
üveylik....

temmuz '98, kekova

ONULMAZ

iyileşmez hiçbir yara bilirsin
tortusu kalır
hangi ses unutturabilir
ilk bıçağın yankısını
sende rehin kalmıştır
gecenin saplantısı

hiçbir yara
hiçbir zaman iyileşmez bilirsin
saklısı kalır
yel esince sızılanır
su susunca ikindilerde
herşey vakitsizce gelişir
birine sevişirsin
ötekini düşünürken

sabahları zordur korsan sevişmelerin
eski yaraların ağrır
oysa ne bir iz görünür teninde
ne şiiri ses verir orta kulağında
yalnız bir yürüme isteği vardır
eski yaranın eski yerinde

kahvaltısı zordur olmasaydı bir sevişmenin
ve hep ten tuzu basmaktır
eski yaraların eski yerlerine
hiçbir yara
tam olarak iyileşmez bilirsin
hangi bakış unutturabilir
ilk bıçağın ışıltısını
karanlıktaki

şairden bir bok olmaz sabaha karşı
sebepsiz hüznler yazar ehliyetinde
ve ne söylese yalandır
alkol kontrolünde
sevmek bizatihi yaralanmaktır
ve yaralar hiçbir zaman iyileşmez teninde
yanlış vurulmuş bir aşından sızar da
diriltir solgun baharları
şiire sebep istemez
şairden bir bok olmaz ve
hiçbir yara
hiçbir zaman tam olarak iyileşmez

bardaklarda dudak izleri birikir
sahnedede eğri büğrü sesler
ve sade bir yürümek isteği tek başına
eski bir yaranın artık gözle görülmeyen izinde....

çünkü hiçbir yara hiçbir zaman tam olarak iyileşmez
çünkü en hızlı hatırlanandır
en eski unutulmuş
ondan gelen ıtırlar olur yellerde
her esinti bir acılı kokuyu taşır hassas burunlara
savrulur gidersin
çok eski çok acıtan bir ağustosa
nasıl kıyısında kalmıştık
yapış yapış bir yazın
daha başkaydı hani yüzünde
herkese aynı oranda bulaşan tuz
yolların açmazıydı enginlikle kabaran
ve bütün yanlışları dalga dalga saklayan
şarkılıktan usanmış deniz
ve denizi herşeye benzeten şiirler
ve kıstırılmış istiridyelerde kullanılmış inci taneleri...

çünkü bilirsin
hiçbir yara hiçbir zaman
tam olarak iyileşmez!

nisan '99, antalya

KARANFİL ÖLÜLERİ

günler güz yanığı
sonsuz giden raylarda gümüş
kum susan çöller gibi
yalana buyruk akıyor
bıkıyor zaman...
senin maviliğinden eser yok
haki yeşil bir yaz
ve tel örgülerde
karanfil ölüleri...

bazı salak kuşlar
konduğu pencerelere tutsak
yalan yanlış konmalara zemin
haki yeşil bir yaz
hasret mavisinde karanfil ölüleri
önünden tren geçen hemzemin hayat
duran zaman
esneyen saatler
amaçsız bir bit yarışı
yürüdükçe uzayan
koştukça beton yollar
ve yollarda
karanfil ölüleri...

limanlarında denizsiz yaşanan
ezan vakti küheylan
kuşluk vakti beyinsiz bir şehir
diken biriktiren bir koleksiyoncu

ve gül kokumsuz çim bahçelerde
karanfil ölüleri...

bezgin çamurlarda
nefsi müdafadır bir tozun direnişi
kimsenin bikinisini çıkarmadığı
haki yeşil bir yaz

ve yarasına işeyen kırık haziran makamında
erotik
karanfil ölüleri...

sormadan konuşan ahmak
yalan değil gölge değil iz hiç değil
sanal bir serinliğe sığınan
çağıl çağıl bir nehir bile değil
çağlayan diliyle ırmamak
ve ırmaklarda
karanfil ölüleri...

yaprağına kırmızı
kıvrımına şarkılar
dallarına suskun bir hayat öpücüğü
ve haki yeşil bir yaz içre yazılan
sıkkin şiirlerde
karanfil ölüleri....

15 haziran '98

ÖTESİ

saçakların buz kırgını
soğuk fırtınalar
boranlar yara doğru
sanrılar durulur duyulmaz
vakitlerden kehribar
şehr-i sefahatti kol kanat gerilmiş
kuşaklar tetikte
babel'in asma bahçelerinde infazlar
dünyanın yedinci cücesiydi sekiz harika insandan biri
mavi bir yuvarlaktı hepsi kainat kadar büyük
ve küçücük bir damla hayat kadar
bu işten en çok sıkılanlardır peygamberler
nefsi terbiye zemininde
uhrevi bir ıslıktı en kabadayı mucizesi
kolaydı çünkü bir olmazı anlatmak inanmak isteyene
denizler yarıldı yarıdan
sönük bir akşam yemeğinin ortasında
bir düzine uhrevana kaldı kabarık hesap
ve sonuncunun mucizesi mucizesizliği oldu

kardeşlerim!
kardeşlerim acele etmeyiniz
hele bir ölelim de gerisi kolay!

şubat '99, diyarbakır

NE GÜZEL

ikimiz de seni seviyoruz ne güzel
olmuş yerlerine bakıyoruz
bütün aynalarda
ikimiz de seni beğeniyoruz ne güzel
mevsimler geçiyor üstümüzden
susuz bir yolculuk
tıka basa dolu mataralar arasında
ikimiz de seni seviyoruz ne güzel
söylenmiş sözleri tekrarlamaktan
ve incinmekten yine
eski yaralarımızdan korkuyoruz
ikimiz de saklanıyoruz ne güzel
gözlerimizdeki ölü çocukları besliyoruz
bütün gördüklerimizle
ikimiz de körüz kendimize ne güzel

sakındığımız yerlerimizden korkular açıyor
iyi niyetli çiçekler kılığında
birbirimize hiç armağan vermiyoruz ne güzel
iz bırakmak istemiyoruz tenlerimizde
evlerimizde
çünkü kolay tespit ediliyor acılar
hemen ele veriyor bizi
uğruna ihanetler verdiğimiz şarkılar
silemiyoruz ne güzel
yüreğimizdeki parmak izlerini
ikimiz de seviyoruz ne güzel
eski sevgililerimizi
okumaktan ve yazmaktan geçtik
ama dilimize çeviremedik aşk yazısını
okumaktan ve yazmaktan geçtik
cebimizde yaralı sözcükler
ne biriktirdiysek ona vurulduk
entelektüel ay ışıklı akşamlarda

hiç yanmadığı için bitmeyen mumlarımız
işe yaramaz şamdanlarda
okumaktan ve yazmaktan geçtik
ortam iyi koksun diye yaktığımız
aromalı mumların hijyenik ışığında

kendimize o kadar güveniyorduk ki
birbirimize ihtiyacımız yoktu
oysa aşk güvensizlerin mesleğiymiş
unuttuk

sakındığımız yerlerimizden ayrılıklar açıyor
zehir zemberek bir gece kılığında
ama korkmuyoruz
çünkü biz zeki
okumuş
yazmış
zeki
yazanı görmüş
yazmayı geçmiş
okumaktan usanmış
zeki
kendini beğenmiş
zeki
hiçbir şeyi beğenmemiş
deneyimli
bilgili
zeki

çok şey öğrenmiş
öğrendiğinden fazlasını öğretmiş
zeki
korkusuz

ve çocuktuk...

o kadar çok ağlamıştık ki
hiç ağlamayacak gibi yaşadık

ikimiz
birlikte
hiç ağlamadık ne güzel

şimdi tanıdık -ki bizim için tanıdık olmayan bir şey
kalmadı hayatta-
bir yol çatalında
elele duruyoruz
ikimiz de ağlamaklı değiliz ne güzel

ikimiz de
hâlâ
seni seviyoruz ne güzel

17 temmuz '99, sazlı köyü

KIŞI SEVMEK KIŞIN SEVMEK

Ağlıyordum. Bir kış günüydü. Üzgündüm. Yenilmiştım. Herkesle selamı sabahı kesmiş bir sabahtı. Kahvaltısız. Yola çıktım ağızımda bakır alaşımlı bir tat. Efkar gibi yağıyordu kar.

Bazıları kışın öldü
sevdiğim insanların
dedem
taha amca
karda izledik ayak izlerini
düşmanlarımızın
bir inşaatın içine götürdü bizi
uğursuz ayakların
karda bıraktığı lekeler
taha amca karlar içindeydi
taha amca kanlar içindeydi

en güzel kar insanın çocukluğuna yağandır. Pence-
reye yüzümü dayar dua ederdim, kar yağsın, durmasın,
tutsun, rütbe düşüp yağmur olmasın diye.

Hep kış günlerinde düştüm
umutsuz aşklarımın batağına
buğulu camlara adlarını yazdım
konuşamadığım kızların
ve
babaannemin
nice kırgından taşıdığı
eski mücevher kutusunun
sırı dökülmüş aynasında
o kadar çirkindim ki

bir grayder durmadan soluklanmadan çalışıyordu
toprak damlı evimizin bahçesinde. Kalabalıktı. Küçük-
tüm acıdan, yaşça. Babaannem bayılmıştı. Herkes ağ-
lıyordu. Dedem ölmüştü. Kar ağlıyordu, yağar gibi.
Küçüktüm. Susuyordum. Lapa lapa... ağlar gibi...

Karda yürümek gibisi yoktur geceleri. Işığın yalazında seyretmek kar tanelerinin dansını. Bir de ayazda sevmek olmadık bir kadını. Soğuktan korumaktır asıl marifet sevdiğinin tenini. Aşksız geçen kışların intikamıdır geleneksel bahar sevdalanmaları.

Ben hep kışı sevdim.

Ben hep kışın sevdim beni
sevmeyenleri.

'98-'99, *istanbul-izmir*

YOLLUK

bavuluma dağınıklığımı koydum
iç çamaşırı kazak filan
kağıt kalem almıyorum
otellerde var
antetli kimsesizliđimle kalıyorum geceleri
kirpiklerimin yardımıyla kapıyorum perdeleri
hem tek başına
hem kimse görmesin derdindeyim çıplak tenimi

ay çıkıyor boğazımdan
kanamalı bir sözcük gibi
ay çıkıyor ışığımdan
ihanete uğramış hainler gibi
öfkeli bir meddah çekilmez oluyor
sahnede güzel bir şarkıdan çıkıp
kirletiyor evcimen kadınları

bavulumu yıllanmış acılar koyuyorum

oralarda lazım oluyor

pis bir sevişmenin ardından

atıştırıyorum biraz

on yıl öncesinden sakladığım

bilek burkuntusunu

bağlarım eziliyor

yeni evlere eski aşklar taşıyorum

gözyaşlarını biriktiriyorum eski sevgililerin

nefret asıyorum yatak odamın duvarına

kanvas üzerine yağlı boya elliye yetmemiş

bir kadının ellerinde diyorum

ellerinde gömülüym

her hafta düzenli olarak törpüleniyor mezartaşlarım

bir kadının diyorum

bir bavulun diyorum

içine sakladım sancılarımı

bir bavul cinayetidir umduğum diyorum

bütün üçüncü sayfalarda var.

aralık '99

HOŞÇAKAL ANLATICI

kolları kesiliyor
takattan
alt kattan sesler
ve penceresinde kız çocuğu bir fesleğen kokusu
inadından olacak
evcil daralmaların
kuş yüreğinin içinde bir kafes besler
nefes almadan
sadece vererek koşar
boyu boyunca yaşamının içine
zira
soyulunca anlaşılıyor asıl
portakalın mucizesi
hoşçakal tabiat
sağol hatırlattığın için
hoşçakal bilim
elimde
binlerce cevapsız kalmış ahize
yüze kapatılmış yüzlerce telefon

hoşçakal anlatıcı
yerini bulamadım anavatanımın
sesinin haritasında
anlattığını anlayamadım beni affet
doğduğum yer biraz sapa
bilirsin
iki kere hoşçakal der
bütün romantikler
hoşçakal anlatıcı
hoşçakal!

haziran-eylül 2000, kemer

PENCERE

pencerem

boş bahçesine bakar gri bir lisenin
içimde servislere dağılır çocuklar
ve yürüyerek bitirir okulu
küçük esnafların çilli çocukları

pencerem on yıl öncesine bakar
müfredat dışı sevmeler içindir lise yılları
veya kötü şarkılar
ne zaman ıslak bir aşk düşünsem
içime saçların düşer
bir iç'e bir saç nasıl düşer bilmem
bilsem zaten şiir yazmam

açık konuşma benimle
penceredeğim
ağzında gevele sözcüklerini
söz sanatlarından devşir gülmelerini
yalnızım, cenderedeğim...

pencerem ađzına bakar
ne zaman karlı bir akşam düşünsem
içime kırağın düşer
bir iç'e bir kırağı nasıl düşer bilmem
bilsem zaten şiir yazmam

suda yürüyebiliyordum bir aralık
her faninin kendi mucizesi vardır
kendini şaşırır en azından,
herkes biraz elçisidir tanrının
ne zaman ölümcül bir aşk düşünsem
içime allahın düşer
bir iç'e allah nasıl düşer bilmem
bilsem zaten şiir yazmam...

şubat '99, malatya

BİR NEVİ OTUZÜÇ YAŞ ŞİİRİ

artık kısa pantolonlu çocukları
gençlik parkına götürmüyorlar
ve anneler trafik lambalarında köylü değiller o kadar
locadaki farelerden bile kemirgen
gişeci kadın nur sinemasında
en sevdiğim karate filmi
tek kollu kahramanımızdı vang yu
ve ondan çok kollu doğmuştu bruce lee
ki genç yaşta kaybettik kendisini

ulan falkonetti seni bir elime geçireceğim var ya
elektrikler kesilir zengin ve yoksul'un tam ortasında
ve'nin tam üstünde yani
hassiktiir dense de derinden yurttaşın
elektrik idaresindeki yurttaş ne o yurttaş
zırpa pırta elektrik kesiliyor
diyebileceği yoktur ki

BİR TEK KOKUDUR GEÇMEYEN ZAMANLA
HER DUYULDUĞUNDA
BİRAZ DAHA KESKİNLEŞEN.

o zaman amerikan arabaları bizim evin önünden
dolmuş eylerken caddeyi
ümit besen de film yapar niye yapmasın furyadır bu
ama seyretmek suçta giriyor canım annem
zaten bu yumurtalı sandöviçlerle
kesin kovarlar bizi ki
korkarım her şiiire konuk olacak
mahur bir otlu peynir kokusu süreyya sinemasında
mübarekler pikniğe gelmişler
hayır benim kokoş teyzem
mübarekler hakkari'den gelmişler.

okul bitimlerinde çamsakızı ağlamalar yok artık
filiz beni unutma ki hakkari
unutlmaya müsait bir yerdir
mektup yaz yoksa çok kurak geçecek bu yaz
hep saklayacağım hatıra defterime yazdığın
yazının yanındaki kan damlayan kalbi
seni seviyorum filiz
yemin et! vallahi bak!

yok artık bu kendini şaşırmış
kendi edasını kendisi bozan cümleler

niyazi'nin kısalığı uzunların problemi
aynı zekanın sırasında oturuyoruz
bozkırımın çilli çocuğuyla avukat oldu sonra
kimin neresine değer bu nostaljik kırıntılar
herkesin sandık odası kendine gizemli
ama kolejli çocuklar nasıl sevişiyorlar
ve kızlar yine kolejli onlar da ve taş gibi
bu kız var ya insanın sevgilisi olsa
uyku tutmaz adamı
aman rüyasında başka bir lavuğa vermesin hesabı
yükseliş'in tuvaletinde kız resmen düşük yapmış
tabii fevzi de yok
hepimizin bayıla bayıla yuttuğu
kolejli çocuk yalanlarını söylesin
ona kalsa artık sevişmese de olur
bütün okulu getirip götürmüşlüğü var
düzliseliliğimize cintonik içiyoruz
paralı palavralarıyla fevzi'nin
kolejliden darbe yeme işi ilerideymiş
o zaman bilmiyoruz tabii
haluk o zaman araba sahibi
ki biz bisiklet kavgası yapmaktayız daha
ağbim mustafa'yla
e tabii mobilya dükkanı beş katlı olunca
olsun yakışık kardeşime ki bazı tandır ısmarlıyor
sitelere dükkana gidince
nerden baksan kolası ayrıları filan
epey para tutuyor konyalı'dan et yiyorsun kolay değil

ah pınar! diye girmeli o sokağa
ey kalçası kendinden güzel kendinden bağımsız insan
o kotu giyiyorsun ya senin değil
bizim üstümüze
yapışıyor
ki levis o zaman herkeste yok
biz yerli malı dandik kotu
çamaşır suyuyla amerikanlaştırıyoruz o devir ve
bir konvers almışım elden düşme ağlaya sızlaya
babaannem hiçbir marka bilmiyor
bu pırtıkları mı aldın diyebiliyor konversim hakkında
ve bir de filiz vermiş pınar'ın annesi bak sen
ve kader ve songül ve nazire
ve şu anda adını sayamadığımız
diyarbakır mantalitesinin kız çocukları
yakan top en erotik eğlencedir bize

eh be melike geçme buradan çekirdek çitleye çitleye
biliyorsun fena oluyor yakan topun
ateşli kısmı sen gelince
annesi kuaför ya deli ediyor melike mahallenin
istediği zaman fön çekemeyen kızlarını

SENİN GİBİ GÜZELİNİ BİR DAHA
GÖREMEYECEĞİMİ BİLSEM
NE ARTİSTİ BE
KAPINDA MENTEŞE OLURDUM.

biliyorum aradan yirmi yıl geçti
bilmiyorum hangi manasız adamlarla seviştin
biliyorum çok geç oldu kalkacağız bu dünyadan
ama seni seviyorum melike
bu şiire bir yerde rastlarsan mutlaka beni ara

başak dediğin dünyanın en genç orospusu
sokaktan geçen saçının arkası uzun çocuğu kesiyor
benim elimi tutarken ki orta ikide henüz
bense lise birdeyim ki saçlarımı ortadan ayırmaya
cesaretim yok daha
seni seviyorum diyor yalandan
vallahi bak diye and veriyor sahtekar
ve sahtekarlık benim küçük aşifteme öyle yakışıyor
ve ben kadınların sahtekarlıklarına inanmaya
öyle erken bir yaşta başlıyorum ki
biliyorum gülücüğünde tüm erkeklere yer var
başak'ın

ama gel gör ki ben o zaman
böyle entelektüel bakmıyorum hadiseye
tabii diyorum oğlum sende
bu burun olduğu müddetçe
ve skoda bacak durumun düzelmedikçe ki
her şeyin ameliyatı var bunun yok
hiçbir kızı tümüyle çıplak göremeyeceksin
peki saçlarımı ortadan ayırısam?
gitmez oğlum manyaklaşma senin kafan üçgen
o vakit doğum günü partisi yapmaktır tek çare ki
bu sene benim üçüncü doğuşum olacak bu
ota boka parti veriyoruz dans ederken dedi ilhan
bir bacağı sabit tutacaksın akabinde tak
bacağın kızın iki bacağının arasına sızıyor iyi mi

önce müzik eye of the tiger yeni çıkmış
ve bittabii sade kola içiliyor o zaman kızlarla
ortamda içki varsa zaten büyük hadise
daha kabız zamanlarımız o zaman, o da şundan
hani pederden gizli tuvalette sigara içmeler sırasında
e malum sobalı ev tuvaleti frost oluyor
sigara zayii olmasın hesabı o soğukta
uzayan tuvalet seansları kabız etti netice
peki hep mi tuvalet ihtiyacı
iclal yenge'nin yemekli gecelerinde
az ye hayvan gören de
seni evde aç bırakıyoruz zanneder
ama bu börek değil be kardeşim başka bir şey
ecevit diyor naif amcam bu işi götürür kadrosu var
demirel'in yok mu
•koskoca demokrat parti tecrübesi var

ecevit erbakan'la işe girerse sonu olur bence
ben onu demiyorum kardeşim diyor necdet amcam ki
o ağbisine kardeşim dediğine göre kesin hır çıkacak

allahım ne çok aktif siyaset bu
pasif insanların hayatında
kaç hükümet düşürdü kaç devrim yaptılar
tavuk etli rakı sofralarında çocukluğumun
bu kadar sever misin memleketi?
al! şımardı işte!
hadi gel de hâlâ mı demirel geyiğine girme
o zaman demirel başbakan olarak var ve
spor yaptığına dair hiçbir ibare yok

yok artık o rakı sofralarındaki
umutlu umutsuzluk
hep parayı buldun bulamadın muhabbeti şimdiki.

sülün abla senin kıymetini o assubay bilmez
perdenin aralığında görmedi ki seni
evlendiniz sen de lök diye soyundun
kostüm zorlama ışık berbat
hiçbir şey sahiden olmuyor
ama bizim filmimiz öyle miydi seninle
yatardık sotaya pencerenin önüne
ürpertir soğuk gece şehvet neyse işte
senin odanın ışığı yanar
nasıl çapkın yüzlük bir ampul
ilk gülme efekti belirir gecede
hemen susturulur kıkırdayanlar bizzat gece tarafından
bir an kaybolur odanın kırsalında
oyalanırsın on saniye kadar
derken bir dönersin ki bizim perde aralığına
allahım sutyen katına!
ve sülün bir beyaz sutyendir ergenlik çağımın adı
hani senin assubayın görmediği bile
hani o gerdek karanlığında alelacele çıkarıp
yastığın altına tikiştirdiğin

ben sende kadın meselesini sevdim biliyor musun
şimdi bırak bu ayakları diyeceksin
ama samimi söylüyorum
senden öğrendim benimde kadın ne iş yaparmış
eyvah dedim ben şimdi hep bundan isterim
eteği de mi çıkardın
yok canım bu kadarına dayanamaz
uzayan sokağın abazanları
işte düşleri de gerçeği de öldürecek kadar soluk
ve bir son yazısı kadar sevimsiz gecelik
örttü meselenin üstünü.
yani demem o ki sülün ablam
biz bilirdik kıymetini
assubaya verdiler o başka

bir fiyakayla geldilerdi seni istemeye
o zaman sıteyşın reno yeni çıkmış
bagaj kısmında çocuk taşımak marifet o zaman
işte besili papyonlu bir yeğeni oraya çakmışlar
sen de bizim arabanın kafa sallayan köpeği ol misali

gittin netice
sıteyşın bir kederle
bir daha ne senin kıymetin bilinir
ne de biz yatabiliriz herhangi bir kimseyle
senin beyaz sutyenin olmadan...

yok artık kaldırımlarda çekirdek çitleyip
ayıp şeyler konuşan mahalle çocukları
teknoloji diyorlar bilgisayar internet şu bu
eğer geçmemişsen
interaktif bir kahve muhabbetinin eleğinden
senden bibok olmaz açık söyleyeyim
yalanı yüzde görmek gözde tanımak dolanı
diye bir şey vardır ki çetleşmelerde bulunmaz
yok artık subayevlerinin
salkım tadında dizilmiş bahçelerinden
gül çalan varoş romantikleri
kurutup karşılıksız aşklarına vandallayan
çağla çalmaya gider mi insan babasıyla
tam dallas'ın oynadığı saatte ki o saatte
apartımanı götürsen kimsenin ruhu duymuyor
eee kolay mı oğlum lusi'ye rey amcası kaymış
gerçi o sıra amcası olduğunu bilmiyormuş

ama olsun netice deęişmez
ıslak çağlalar cepleri nemlendiriyor ya
nasıl bahar oluyor anlatamam
veya kırmızıyla daha dün tanışmış bir kiraz tanesinin
ki cennetin afişi bir gün yapılacaksa
mutlaka bu kiraz tanesi de bulunmalıdır
ağza getirdiği bayram sabahı ekşiliği
ben seni denedim demiştin ya yeter mi sana
hâlâ utanırım hatırladıkça
hani kendi kirazlarım dururken
senden istemiştin de hani..... neyse utandım yine.

yok artık golf sahası ki
kalın duvar dikenli tel ardında izliyoruz
elin amerikalısının bizim mahalledeki golf maçını
tam yirmi yıl golf sahasının kıyısında oturdu ama
golfün nasıl oynandığını hâlâ bilmez mahalleli
bazen aralardan kaçak sızmalar yapardık
hani gelincik toplama hesabına

VE ANCAK BENİM ÜLKEMDE
KOVALAR ÇOCUKLARI BEKÇİLER
ÇİÇEK TOPLUYORLAR DİYE...

hele bir de golf topu bulduk mu tamamdır
lan oğlum bu topla ne oynuyor bu kerizler

sonra kaldırdılar dikenli telleri
açıldı halkımın parkı halkıma
ama bir daha
asla
gelincik bitmedi orada
bu da kıssamızın acıklı hissesi
bizde faiz yok
hata payı veriyoruz.

ve sevmeyi ne çok severdik
kızları, memleketi
ve faşistlerden ne çok nefret ederdik
faşist dediğin de kurtlu murtlu
elmanın öbür yarısı işte
daha sümüğümüz pantolonumuzda kurumamış
elimizde leo huberman sosyalizmin alfabeti
çeviriyoruz geleni geçeni
hoop nereden geliyorsun bilader
sağcı mısın solcu mu
ben hiçbir şeye karışmıyorum ağbi
yıkın bu ipneyi ot bu!

romantik şiddet diye bir şey vardı yok artık
şiddet ökütleme bir şiddet işte

HERKES KATİL OLDU SONUNDA
OYSA BİR ARA
BAZILARI KAHRAMANDI.

kim sallar bu kağıt yokluğunda
çok bölümü tuvalet kağıdına yazılmış şeyleri
çünkü akasyalar da yok artık
nasıl açardı bir orospunun
orasını burasını açması gibi
bahardan önce gelip baharı çekiştirir gibi

akasyalar
yazlık sinemasında ömrümün
afişi olmalıdır çocukluk bölümünün
zaten iyi insan bir sevdiği artisti unutmaz
bir de akasyaları
eğer ki çocukluğuna açmışsa
yenir de o biliyorsun
ondan sonra ne zaman bir kız elini tutsa
hatırlarsın tadını

neyse
geç oldu ağbiciğim
şimdilik bırakalım
istersen bırakma kağıt bitti zaten
ama ömür bu hep yazmaya sebep
nasılsa devam edeceğiz
yazmaya.
yaşamaya.

3-4 aralık '99, nürnberg-berlin

Yılmaz Erdoğan

Anladım*

*SEL YAYINCILIK

anladım ki ağaçlar
toprağa acı verdikçe büyüyorlar

P8-DDJ-663

ISBN: 975-570-120

9 789755 701202